

Demensförbundet
medlem i
Alzheimer Europe

DEMENS- FORUM

Bildat 1984

NR 3 2004

Sveriges största handikapporganisation för demenssjuka och deras anhöriga

Demensförbundet 20 år

Läs om jubileumsfesten den 26 maj
på sidan 3.

"På väg mot god demensvård"

Demensförbundets rikstäckande informationskampanj som startar den 13 september.
Se sidorna 8-9

Demensförbundet behöver mer resurser för att arbeta för dementa och deras anhöriga!
Stöd Demensförbundets utvecklingsfond pg 25 92 53-3

Innehåll

Ordföranden har ordet	2
Demensförbundet 20 år Jubileumsfest i Stockholm	3
Att spara i Humanfonden Notiser	4
”Morfars batteri håller på att ta slut”. Problem och möjligheter i demensvården	5
Oacseptabel demensvård	6
Brev från en ung anhörig	7
Demensförbundets infor- mationskampanj ”På väg mot god demensvård”	8-9
Från våra föreningar	10-11
Doktorn har ordet	12-13
Dagverksamhet för demens- sjuka – deltagarperspektiv	14
Kalmardokumentet Pressmeddelanden	15
Förbundsnytt, skrifter Telefonrådgivning	16

DEMENSFORUM

Ansvarig utgivare:

Stina-Clara Hjulström, förbundsordf.

Redaktör: Yvonne Jansson

Tryckproduktion:

Lätta Trycket AB, Stockholm

Prenumeration: 150:–/år

Du som vill skriva i Demensforum:

Skicka in ditt manus till Demensförbundet. Vi tar även emot din text på diskett eller som bifogad fil med e-post. (Spar texten som ren textfil i ordbehandlingsprogrammet). Skicka gärna med foton eller illustrationer till din artikel! Vi förbehåller oss rätten att redigera insända artiklar. Citera gärna men ange alltid källan! Adress, se sista sidan.

Nästa Demensforum utkommer i slutet av november. Manusstopp för nästa nummer är 25 oktober – 2004.

ORDFÖRANDEN HAR ORDET

Det är behagligt varmt när jag sitter i trädgården och dricker morgonkaffet. Gräset är fortfarande vått av dagg, solen har kommit en bra bit upp, men fortfarande sover många i vår lilla by. Snart skall grannens tupp börja gala. Barnbarnets lilla blåa gunga hänger tom i äppleträdet. Blundar jag kan jag höra hennes pärlande skratt. Det är långt till Sydtyskland där hon bor. Sommaren håller sakta på att glida in i höst. Det är rofyllt i naturen. Hur många demenssjuka får njuta av den?

Helig vrede

Så kommer gårdagens telefonsamtal från Demensförbundets hjälptelefon in i min ”herdestund”. Tre döttrar från olika håll i Sverige och från olika familjer. Jag känner hur ilskan börja komma och jag tror att jag förstår vad helig vrede är för något! De långa samtalen handlade om hur tjänstemän i kommunen sagt saker som: ”Vi har inga platser till din pappa. Han är inte tillräckligt dement. Med mycket hemtjänst kan han bo hemma” Mycket hemtjänst innebar i det här fallet att ett par personer visserligen kom 5 gånger om dagen men bara ett par minuter, att pappan fick ett trygghetslarm som han inte förstod att använda, att det inte fanns tid för aktivering, att en matlåda lämnades på köksbordet, att pappan satt där vilsen och ångestfylld och tidvis vandrade iväg utan att hitta hem. ”Mycket hemtjänst” gjorde att anhöriga drog ett tungt lass, var oroliga och förtvivlade. Samtalen handlade också om att en biståndsbedömare sagt till en gråtande dotter som hade svårt att komma fram i den kommunala byråkratin: ”Att Du känner dig kränkt är inte mitt problem, det är Dina känslor och Ditt problem!” Ord som självbestämmande och integritet blir bra att gömma sig bakom när stödet till en demenssjuk inte fungerar eller räcker.

Jag känner helig vrede när jag läser 42 sidor brevväxling gällande ansökan om plats i särskilt boende mellan en anhörig, kommunens tjänstemän, sjukvår-

den och länsrätten för att en demenssjuka skall få plats på ett boende. Ansökan, avslag, överklagande, intyg, avslag, ansökan, yttrande.... Vad blir alla dessa sidor omräknat i tid? Tid som är pengar. Helig vrede, jag vet hur det känns!

Okunskap

Många gånger förfasas man över den stora okunskap som finns om demenssjukas situation. Till Demensförbundets hjälptelefon ringde en dotter och var ledsen över att mamman inte fått hjälp för sina ryggproblem. Distriktsläkaren hade skickat remiss till ortoped, men svaret från ortopedläkaren var: ”Av erfarenhet skriver vi inte ut hjälpmedel till dementa. Dom använder dem ändå inte!” Det är inte lätt för anhöriga att ”strida” mot auktoriteter. Mamman fick sin korsett och kan tack vare den gå ut med sin lilla hund. Det behövs kunskap på alla nivåer i samhället. Vore jag socialminister skulle jag bestämma (ministern får kanske inte bestämma?) att alla biståndsbedömare, kommunala chefer, läkare och övriga som skall hjälpa demenssjuka och deras anhöriga hade en grundlig utbildning inom demens. När jag läser överklagande av kommunala beslut när det gäller bistånd efterlyser jag även mycket kunskap hos våra domstolar.

Ny minister

Socialminister Lars Engqvist lämnar sin post och blir landshövding i Jönköping. Under de år han varit minister upplever jag att han allt mer börjat förstå och sätta sig in i demensfrågorna. Demensförbundet önskar honom lycka till i det nya arbetet. Samtidigt hoppas vi att den tillträdande socialministern Ylva Johansson kommer att ta sig an den stora utmaningen som demensvården innebär. Vi ser fram mot en diskussion och samarbete med henne och önskar även henne lycka till.

Stina-Clara Hjulström

Demensförbundet 20 år – jubileumsfest i trädgården

Den 26 maj firade Demensförbundet sin 20-åriga födelsedag med en trädgårdsfest utanför kansliet på Drakenbergsgatan i Stockholm.

Drygt 150 gäster kom och tog del av mingel, tal, buffé, musik och sång. Flera av Demensförbundets föreningar hade möjlighet att komma på festen. Personer som haft eller har anknytning till förbundet var inbjudna liksom människor från olika myndigheter och politiska partier. Allt var perfekt utom vädret förstås. Vi hade garderat oss och hyrt in flera tält. Det var kallt men regnet slapp vi ändå

Malin Frimanzon lägger upp bröderna Lindströms goda buffé.

TACK!

Ett stort tack till Er alla er som kom och gjorde vår 20-årsfest till en så härlig högtid. Tack för alla gåvor och blommor. Vi gläder oss för all omtanke, stöd och uppmuntran! Tack än en gång.

Hälsningar från oss alla på Demensförbundets kansli

under dessa 4 timmar. Flera gäster konstaterade att de inte kände kylan. Den goda buffén, den fantastiska musiken och underhållningen och mötet med många intressanta människor gjorde det hela varmt och ombonat var kommentarer och omdömen som vi fick höra av många gäster. Bröderna Lindström stod för cateringen och Demensförbundets kopieringsrum fungerade som kök med uppläggningsfat lite överallt. Barbershopkvartetten Absolut underhöll med fin och rolig acapellasång. "Husbandet" bestod av tre mycket duktiga musikutbildade unga killar som spelade jazz.

"Grinden – den öppna"

Jubileumstemat var "Grinden – den öppna" som Roland Klang, som själv nyligen insjuknat i Alzheimers sjukdom är uppfinnaren till. Han fastnade för en tavla på ett hotellrum med en grind som stod halvöppen. Roland vill ha en öppen attityd till omvärlden och se möjligheterna som ändå finns. Han vill inte isolera sig utan leva fullt ut så länge det känns bra.

Roland Klang kontaktade konstnären Roland Gross som målade en tavla med en öppen grind – se framsidan

av tidningen. Idéerna flödade och Rolands upplevelser och tankar skrevs ner och det blev en CD-skiva "Grinden den öppna". Texten är skriven av Berta Magnusson, Torgny Björk är kompositör, sångare och gitarrist, Olle Wettborg spelar dragspel.

Torgny Björk och Olle Wettborg sjöng visor och ballader på jubileumsfesten och vi fick vid flera tillfällen sjunga den vackra, finstämda och varma visan "Grinden den öppna".

Grinden finns dessutom framtaget som ett vykort. Både CD-skivan och vykort kan köpas till förmån för demenssjuka och deras anhöriga.

Skivan "Grinden den öppna" kostar 20:- och vykortet 5:- och finns att köpa på Demensförbundets kansli eller av någon demensförening.

Vid bordet fr v professor Barbro Beck Friis, Ulla Bager-Sjögren, Demensfören i Stockholm, Hugo Mokvist och Per Andersson från Växjö Demensfören.

Att spara i Bancos Humanfond

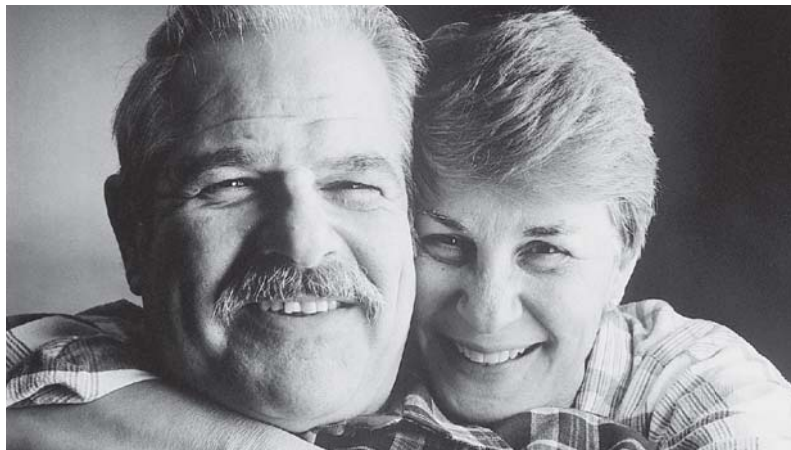
Idag sparar drygt 70 000 personer i Bancos ideella fonder och de har sedan starten 1992 bidragit till att mer än 450 miljoner kronor delats ut till ändamål som främjar humanitära insatser, miljö, kultur, och idrott.

Genom att spara i Humanfonden får du som sparare två slags avkastning. Dels får du chans till bra avkastning på ditt kapital, dels stödjer du arbetet i någon av de femtiotal ideella organisationer som fonden samarbetar med, däribland Demensförbundet. Idén är enkel, i Humanfonden avstår du varje år 2 kronor per hundralapp till den organisation du vill stödja. Övriga 98 kronor behåller du själv.

Humanfonden är en etisk fond, vilket innebär att fonden avstår från att investera i vapen-, alkohol-, och tobaksindustri. Den 1 juli 2001 utökades den etiska placeringsinriktningen till att även omfatta företagets ansvar för mänskliga rättigheter, arbetsvillkor och miljö. Den totala utdelningen till anslutna ideella hjälporganisationer uppgick 2003 till drygt 35 miljoner kronor.

Demensförbundet får stöd

Vi är en av de organisationer som år-

Ett sparande som berikar livet.
Spara i Humanfonden och stöd Demensförbundet.

För rådgivning och informationsbroschyr: 0200- 23 53 00, www.banco.se.

HUMANFONDEN

i samarbete med Demensförbundet

BANCO

Investeringar i fonder innebär alltid en risk. Aktiemarknaden går både upp och ner och historisk avkastning är ingen garanti för framtida avkastning. Pengar som placeras i fonder kan både öka och minska i värde och det är inte säkert att du får tillbaka hela det investerade kapitalet.

ligen får ett stöd genom spararna i Humanfonden, och vi vill rikta ett stort tack till alla som genom sitt fondsparande har bidragit till att vi i år fick 32.379 kr. Pengar som gör det möjligt för oss att på olika sätt stödja och hjälpa demenssjuka och deras anhöriga.

Är du intresserad av att börja spara i Humanfonden och vill veta mer gå in på Bancos hemsida www.banco.se

Vill du ha personlig service kan du alltid ringa Bancos kundtjänst på 0200-23 53 00, eller skicka e-post på info@banco.se

NOTISER – NOTISER – NOTISER

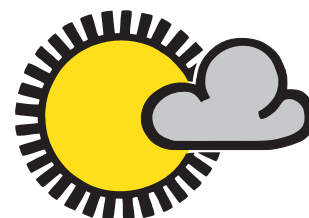
Skriftlig deklARATION om ökad forskning

I en skriftlig deklARATION den 6 maj 2004 anmodar ett stort antal medlemmar av Europaparlamentet medlemsregeringarna att satsa på väsentligt ökad forskning om neurodegenerativa sjukdomar och Alzheimers sjukdom.

Alzheimer Europe's årsmöte i Prag

Vid Alzheimer Europe's årsmöte den 20 maj valdes irländaren Maurice O'Connell till ny ordförande. Pekka Laine,

uppskattad förtroendevald kassör från Finland omvaldes. Naja Skovgaard från Danmark omvaldes som styrelseledamot. Som ny ledamot i styrelsen valdes Sigurd Sparr från Norge. Sverige representerades av Sten-Sture Lidén från Demensförbundet. År 2008 anordnas Alzheimer Europe's årsmöte i Oslo. Samtidigt träffas Kontaktforum för Demens- och Alzheimerföreningar i Norden. Nästa årsmöte med Alzheimer Europe äger rum i juni 2005 i Killarney på Irland. Alzheimer-Europe har en bra och informativ hemsida, www.alzheimer-europe.org

Ge ett bidrag till:
Demensförbundets
Utvecklingsfond

Pg 25 92 53-3

En ny unik skrift från Demensförbundet:

”Morfars batteri håller på att ta slut”

En hjälpmedelsguide med tips och hjälpmedel för en lättare vardag för demenshandikappade och deras anhöriga.

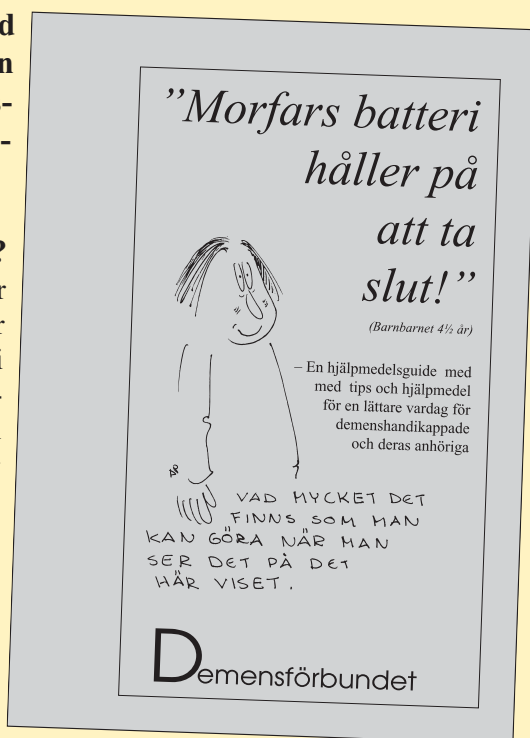
Vem vänder sig skriften till?

Denna hjälpmedelsguide vänder sig till Dig som i ditt yrke möter personer med demenssjukdom i olika skeden av sjukdomsförloppet där aktivitetsförmågan behöver stödjas. Guiden riktar sig också till anhöriga.

Syftet med guiden är att den ska ge vägledning när man skall ta ställning till vilka hjälpmedel, förskrivna eller tillgängliga i handeln, som kan underlätta möjligheten att bibehålla den egna aktiviteten.

Exemplen har samlats in från anhöriga, personer som själva drabbats av demenssjukdom samt hemtjänstpersonal.

Förhoppningen är också att denna

guide kan inspirera till nya idéer och lösningar som stöttar till egen aktivitet för en person med demenssjukdom.

I vilken omfattning demenssjuka och deras anhöriga får tillgång till hjälpmedel varierar från kommun till kom-

mun, detsamma gäller kostnaderna. Ett sänglarm eller en spisvakt kan t ex göra att en anhörig orkar vårda och att den sjuka kan bo kvar hemma längre. Med tanke på anhörigas stora insatser måste hjälpmedel inom demensvården bli kostnadsfria i alla kommuner.

Guiden är indelad i nio olika områden

- o säkerhet
- o tidsorientering
- o måltider
- o personlig hygien
- o på- och avklädning
- o förflyttning
- o fritid
- o kommunikation
- o samhällsfunktioner.

Guiden är skriven av Inge Dahlenborg leg. arbetsterapeut och ordförande i Varbergs demensförening. Skriften kan beställas via vår hemsida

www.demensforbundet.se, fax eller telefon och kostar 60:–.

Problem och möjligheter i demensvården

Nu har också nummer 5 i Tommy Jonssons skriftserie i demensomvårdnad utkommit.

Professor Barbro Beck-Friis har skrivit förordet i skriften där hon bl a tycker att skriften lyfter fram bemötandefrågor och emotionella problem och möjligheter på ett konkret och verklighetstroget sätt.

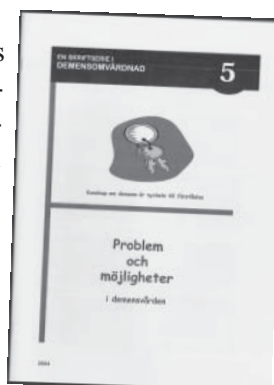
Diskussionsfrågorna som är insprängda i varje vardagsnära problemställning gör det möjligt att diskutera och reflektera över egna och

andras handlingar och beteenden.

Skriften bör användas interaktivt och under sakkunnig ledning och lämpar sig mycket väl för till exempel gruppundervisning, också för personer med olika yrkesbakgrund.

Sagt av en anhörig:

För anhöriggrupper som i regel har svårt att söka och tillgodogöra sig vårdkunskaper är identifieringseffekten pedagogiskt värdefull.

Synd att ett kompetent faktainnehåll illustrerats sparsamt och med undermåligt bildmaterial.

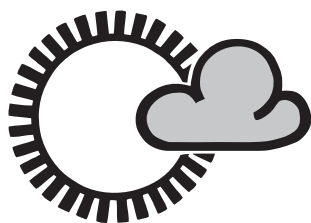
Skriften är ett nödvändigt läromedel för vårdansvariga och anhörighetsgrupper i ett skede då vidgad kunskap bör ge en utsatt patientgrupp ytterligare vårdresurser och stöd.

Beställ skriften på www.demens.nu eller 060-538400. Den kostar 150 kr.

Oacceptabel demensvård

Min man har Alzheimer sedan 4 år. Han har nu eget boende på Björkbacken avdelningen "Vildrosen". På Vildrosen finns 7 boende. De har alla egna lägenheter med ett minikök, som ingen på grund av sitt handikapp kan använda. De boende är sällan på sina rum, en del aldrig. De söker sällskap. Boendet består av en lång korridor, där de demenssjuka vandrar fram och tillbaka. Ett allrum finns, som innehåller köksavdelning, fungerar som matsal och sällskapsrum med soffgrupp, TV, radio och DC-spelare. Utrymmet för de boende är alltså mycket begränsat.

Svensk lag säger att det ej är tillåtet att låsa in någon (undantag fängelse och slutna psykvård) Men i praktiken är de demenssjuka inlåsta. Utanför detta allrum finns en liten trädgård med lågt staket runt om. Vad gör den demenssjuka – jo, kliver över förstås, för att komma ut i friheten. Personalens önskan är att tiden räckte till för fler promenader även någon skogs promenad. Det är nämligen endast 2 personal på dagen, på morgonen mellan 7-8 oftast bara en, när de boende skall stiga upp, ha hjälp med toalettbestyr och påklädning.

Ge ett bidrag till:

**Demens-
fonden**

Bg 900-8582

Pg 90 08 58-2

På kvällen, när de boende skall gå till sängs är det också oftast en personal. På natten finns 2 personal för 42 boende. De ska se till alla oroliga, hjälpa, trösta, vända, hjälpa till med toabesök och blöjbyten. Det är sex fast anställda på Vildrosen, ingen arbetar heltid. Två av dessa vill utöka sin arbetstid, men får ej detta.

Utbildning saknas

Personalen har ingen speciell utbildning för demenssjukdomar, ingen kontinuerlig fortbildning och handledning. De kan ringa en demenssjuksköterska vid behov om något händer. Timvikarier och anställda i poolen kallas in som vikarier. Då kan det hända att det kommer ny personal från den ena dagen till den andra. Personalen, 2 st., skall förutom att se till de boende, laga mat, som både personal och de boende trivs, med eftersom de boende kan hjälpa till. Personalen skall dessutom städa avdelningen med biutrymmen även ytterområden, städa de boendets lägenheter, tvätta deras kläder, stryka och göra inköp.

Måltiden är viktig för alla – en gemensam stund. Personalen får inte äta med de boende utan kostnad. Det är illa eftersom måltiden är en viktig del i den mentala träningen.

Personal fattas

För två år sedan fanns 8 anställda på Vildrosen. Då hann man med den boende på ett annat sätt. Man kunde ta hand om den enskilde just när det behövdes. De sju människor, som nu bor på Vildrosen, är alla olika individer med olika bakgrund och med integritet. Många har yrkesliv bakom sig. De har livserfarenhet. Detta beaktas inte i vården. De klumpas ihop – de är demenssjuka. Personalen gör det som står i deras makt för att ge god omvårdnad. Men den viktigaste biten, den mentala, att hinna bry sig om var och en, hinns inte med. De boende har inga individuella aktiviteter och får då för lite stimulans. Detta känner personalen som mycket frustrerande. Alltså behövs fler människor – inte färre – i vården. Viktigt är också att dessa har utbildning om demenssjukdom och dess olika yttringar. Utan anhörig är den demenssjuka helt rättslös.

Jag är medveten om att man måste spara när ekonomin kräver det. Men jag anser att gränsen för acceptabel demensvård för länge sedan passerats.

*Birgit Granath
anhörig och medlem i
Säfte-Åmål-Grums demensförening*

Hjälp mig att hjälpa!

Jag vill att mamma ska vara frisk! Ja vill att hon skall vara den som jag kan tala med! Jag vill att ni gör henne frisk! Jag vet med mitt förnuft att detta är en omöjlighet, men ändå!

Min smärta är så svår. Jag kan inte sova, arbeta eller umgås med mina vänner. Ingen begriper ju sig på mig, att jag ältar min mor hela tiden. Folk förstår inte att jag kan ägna så mycket tid till min mor. Många tycker att jag är alldeles för modersbunden och säger att detta inte är normalt!

Vad är normalt då – vill jag fråga!

Men jag onkar inte och jag slits mellan min kärlek till min mor och min flickvän. Hon försöker förstå mig men räcker inte alltid till! Just nu är mor på ett korttidsboende. Jag har begärt hjälp till mor så att hon skall få bo kvar hemma med stöd och tillsyn enligt LSS. (Lagen om särskilt stöd). Min mor är inte gammal och alltför ung för att bo med mycket gamla människor på ett boende där hon inte får den aktivitet och stimulans hon är i skriande behov av för att inte försvinna till ett kolti!

Personalen är för ansträngd av tunga arbetsbördor och pressad tid. Vi vet det alla. Även om det tar tid måste hon göra saker själv, ex klä sig, tvätta sig med mera. Det är livsnödvändigt! Därför är det viktigt att hon får hjälp via LSS vilket alla har rätt till under 65 år.

Jag förstår mycket väl att mor är sjuk, att jag får vara hennes språkrör och hjälp i alla situationer och instanser som skall genomgå. Jag begriper att jag inte är som andra för jag är jag, unik i min person. Jag kan inte lämna min mor en enda minut i tankarna om jag inte vet att hon har det bra. Jag är enda barnet, har fått all den kärlek och omtanke en mor kan ge till sitt barn, skulle jag då bara låta henne glida in i en värld utan att engagera mig hur hon skall må bra på bästa sätt? Även om hon har en sjukdom som jag vet är oåterkallelig, men kan bromsas och fördröjas med god omvårdnad, aktivitet, hjälp till självhjälp, kärlek, humor och förståelse samt bromsmedicin. Jag måste ropa ut min röd! Jag accepterar inte att mor inte får den hjälp hon har rätt att få.

Alla är unika!

Att "förlora" sin mor in i en för tidig demenssjukdom går inte att beskriva för någon annan utomstående och den smärta som finns kan ingen heller förstå. Du som drabbats liknande kan förstå men vi har olika referenser och livshistorier och ingen är likadan. Därför kan ingen heller sätta någon mall på hur man måste vara, hur man inte skall vara eller hur man reagerar i olika situationer som man hamnar i.

Jag reagerar på mitt vis, och någon annan på sitt vis. Det finns inga mallar för hur anköriga är eller borde vara. Varje ankörig ha sin känslomässiga relation till sin demenssjuka närmaste. Alla är unika.

Det enda som betyder något när allt annat är borta är den kärlek du gett och fått på resan genom livet.

Ung ankörig son

Demensförbundets informationskampanj 673

”PÅVÄG MOT GODA

Demensförbundet har beviljats medel ur Allmänna arvsfonden för ett tvåårigt informationsprojekt, för att lyfta fram demenssjukas och anhörigas situation. Det första året genomförs en informationskampanj tillsammans med de lokala demensföreningarna över hela Sverige.

Målet med kampanjen är att sprida kunskap och information om demenssjukdomar, samt lyfta fram goda exempel, men även belysa det stöd som en intresseorganisation med dess lokalföreningar kan ge till demenssjuka och anhöriga/närstående.

13 september till 8 oktober kommer bilarna att rulla i 673 mil

Tre husbilar kommer att starta den 13 september från Demensförbundets

kansli på Drakenbergsgatan i Stockholm och återkommer till Stockholm blir den 8 oktober. Totalt kommer bilarna att besöka 131 orter i Sverige.

Kampanjen består av föreläsningar och informationstillfällen. Föreläsningssinnehållet varierar som t ex demenssjukdomar, att leva med demenshandikappet och att vara ung anhörig. Den lokala demensföreningen står som värd och arrangör. Bilarna kommer göra korta informationsstopp på många orter i Sverige. Där kommer vi att sprida information om demens och tala om att Demensförbundet finns och vad vi gör, och vår förhoppning är att nya demensföreningar bildas så att fler människor kan få stöd och hjälp.

Informationspaketet ska delas ut till politiker, äldreomsorg, vårdcentraler.

Budkavlar ska skrivas på, torginformation för allmänheten mm.

Press/ TV och radio kommer informeras om kampanjen. Den nyframtagna CD-skivan ”Grinden den öppna” med sång av Torgny Björk kommer att sändas till lokalradion och förhoppningsvis spelas på radion där kampanjen rullar fram. Informationskampanjen kan följas på förbundets hemsida:

www.demensforbundet.se

Besök oss gärna under informationskampanjen. Vi kommer till följande orter med observation för eventuella tidsändringar. Även på vår hemsida www.demensforbundet.se finns platser och aktuella tider utsatta, som vi kommer försöka hålla aktuella under hela kampanjen

Anita Landén
Projektledare

Södra resrutten

På orter som är understrukturer genomförs också föreläsningar. För upplysningar kontakta den lokala demensföreningen.

Ort	Plats	Dag	Klockan	Ort	Plats	Dag	Klockan
Stockholm	Start	13.9	10.00-10.30	Perstorp	Torget Perstorp	24.9	14.30-17.00
Strängnäs	Gyllenhjelmstorget	13.9	12.30-17.00	Tyringe	Tyringe torget	25.9	09.00-10.00
Eskilstuna	Fristadstorget	14.9	10.00-17.00	Hässleholm	Stortorget	”	10.30-16.00
Kungsör	Centrumtorget	15.9	09.00-10.00	<u>Kristianstad</u>	Domustorget	27.9	10.00-21.00
Arboga	Stora torget	”	11.00-14.00	Bromölla	Stortorget	28.9	08.00-09.30
Örebro	Stortorget	”	15.00-18.00	Sölvesborg	ICA Supermarket	”	10.00-11.30
Kumla	Kumlatorget	16.9	08.30-10.00	Karlshamn	Karlshamnstorget	”	13.00-14.30
Laxå	Centrumtorget	”	11.30-13.00	Ronneby	Ronnebytorget	”	15.00-17.00
Mariestad	Nya torget	”	14.30-18.00	<u>Karlskrona</u>	Klapediaplatsen	29.9	10.00-21.00
Götene	Torget intill ICA	17.9	08.30-10.00	Tingsryd	Tingsryd torget	30.9	09.00-10.30
Vårgårda	Murartorget	”	12.00-17.00	<u>Växjö</u>	Stortorget	”	11.00-21.00
Alingsås	Stora torget	18.9	09.00-12.00	Värnamo	Värnamo centrum	01.10	09.00-11.30
Lerum	vid Kvantum/ICA	”	13.00-16.00	Jönköping	Köpcentrum	”	13.30-18.00
Göteborg-Hisingen	Backaplan	20.9	10.00-15.00	Nässjö	Södra torget	02.10	10.00-15.00
<u>Göteborg-V Frölunda</u>	Frölunda torg	”	15.30-19.00	<u>Eksjö</u>	Eksjö torget	04.10	10.00-21.00
Kungsbacka	Kungsbacka torg	21.9	09.00-12.00	Vetlanda	Stortorg/Stadshus	05.10	08.00-09.00
Varberg	Varbergs torg	”	14.00-17.00	Nybro	Nybro torg	”	11.30-14.00
Falkenberg	Rörbeckplatsen	22.9	09.00-12.00	<u>Kalmar</u>	Obs-Maxi köpcentr	”	16.00-21.00
Halmstad	Halmstadstorget	”	13.00-17.00	Kalmar	Obs-Maxi köpcentr	06.10	09.00-11.00
Laholm	Laholms torg	23.9	09.00-10.00	Mönsterås	Mönsterås torg	”	12.30-14.00
Ängelholm	Stortorget	”	11.00-17.00	Oskarshamn	Lilla torget	”	15.00-17.00
Helsingborg	Stortorget/terasstrp	24.9	08.00-12.00	<u>Visby</u>	Öster Centrum	07.10	10.00-21.00
Åstorp	Torg, v kommunpark	”	13.00-14.00	Nynäshamn	Fredsg/Gallerian	08.10	10.30-13.00

mil:

DEMENS SVÅRD

Mellersta resrutten

På orter som är understruken genomförs också föreläsningar. För upplysningar kontakta den lokala demensföreningen.

Ort	Plats	Dag	Klockan	Ort	Plats	Dag	Klockan
Stockholm	Start	13.9	10.00-10.30	Arvika	Stora torget	25.9	11.30-16.00
Sollentuna	Turebergs torg	13.9	12.30-18.00	Säffle	Kanaltorget	27.9	09.00-10.30
Märsta	Märsta station	14.9	09.00-12.00	Åmål	Stora torget	"	11.00-13.30
Sigtuna	Stora torget	"	14.00-17.00	Mellerud	Köpmanntorget	"	14.30-17.00
<u>Uppsala</u>	Forum torget	15.9	10.00-21.00	Vänersborg	Torget	28.9	08.30-09.30
Enköping	Stora torget	16.9	08.00-11.00	Trollhättan	Drottningtorget	"	10.00-13.30
Västerås	Sigma torget	"	12.30-17.00	Lidköping	Rådhusorget	"	15.00-17.00
<u>Köping</u>	Tunadals Servicehus	"	19.00-21.00	<u>Skara</u>	Frejan serviceh/entré VC	29.9	10.00-21.00
Sala	Stora torget	17.9	09.00-11.30	Skövde	Hertig Johans torget	30.9	09.00-13.00
Avesta	Markus torget	"	13.00-15.00	Karlsborg	Vårdcentralen	"	14.00-17.00
Hedemora	Coop parkering	"	16.30-18.00	Askersund	Torget (parkeringen)	01.10	09.00-12.00
Falun	Stora torget	18.9	10.00-16.00	Motala	Stora torget	"	15.00-17.00
Borlänge	Coop-området	20.9	09.00-11.30	"	Stora torget	02.10	10.00-14.00
Ludvika	Storgatan/Kalavägen	"	13.00-17.00	Mjölby	Jerikodals torget	04.10	08.00-10.30
Kopparberg	Kristineplan	21.9	09.00-11.30	<u>Linköping</u>	Trädgårdstorget	"	12.00-21.00
Lindesberg	Norrullstorget	"	13.00-17.00	Norrköping	Gamla torget	05.10	10.00-17.00
<u>Karlskoga</u>	Stora torget	22.9	10.00-21.00	<u>Nyköping</u>	Stora torget	06.10	10.00-21.00
Kristinehamn	Vinterg. Kapp-Ahl	23.9	09.00-11.00	Vagnhärad	Vivoplan	07.10	09.00-10.00
<u>Karlstad</u>	Stora torget	"	12.30-18.00	Järna	Coop Konsum plan	"	11.00-13.00
Torsby	Stora torget	24.9	10.30-15.00	Södertälje	Torget/Rådhuset	"	14.00-17.00
Kil	ICA superm park.	25.9	08.30-10.00	Botkyrka	Tumba C parkering	08.10	09.00-10.30

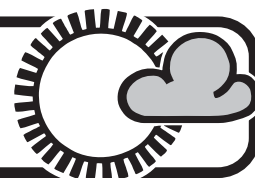
Norra resrutten

På orter som är understruken genomförs också föreläsningar. För upplysningar kontakta den lokala demensföreningen.

Ort	Plats	Dag	Klockan	Ort	Plats	Dag	Klockan
Stockholm	Start	13.9	10.00-10.30	Gällivare	Domus parkering	26.9	11.00-13.00
<u>Gävle</u>	Torget Nyg/Drottning	13.9	13.00-21.00	Porjus	ICA	"	14.00-15.00
Söderhamn	Tribunen, gågatan	14.9	09.30-11.00	Jokkmokk	Vid kommunhuset	27.9	08.00-10.30
Hudiksvall	Folkets Hus parken	"	13.30-17.00	Kåbdalis	Affären vid macken	27.9	13.00-14.00
<u>Sundsvall</u>	Stora torget, v turistb	15.9	10.00-21.00	Arvidsjaur	Köpmanntorget	"	15.30-17.00
Härnösand	Torget, residenset	16.9	08.00-10.30	Sorsele	ICA	28.9	09.00-11.30
Kramfors	Torget framför Domus	"	12.30-13.30	Storuman	Köpmanntorget	"	13.00-17.00
Sollefteå	Orrtorget	"	14.30-17.00	Lycksele	Torget	29.9	08.00-11.30
Örnsköldsvik	Torget, vid Hemköp	17.9	10.00-17.00	Vilhelmina	ICA	"	14.00-17.00
Nordmaling	Kyrkparken	18.9	10.00-14.00	Åsele	Centralparken	30.9	09.00-11.30
<u>Umeå</u>	Rådhusorget	20.9	10.00-21.00	Dorotea	Torget v kommunh	"	13.00-17.00
Robertsfors	Edfastgård gruppbo	21.9	08.00-09.00	Strömsund	Vattudalstorget	01.10	09.00-12.00
Skellefteå	Möjligheternas torg	"	10.30-12.00	Hammerdal	ICA	"	14.00-17.00
Piteå	Första Byxtorget	"	14.00-15.30	<u>Östersund</u>	Stortorget	02.10	10.00-16.00
Älvsbyn	ICA, mot rondellen	"	16.30-18.00	Åsarna	Serviceh Treklövern	04.10	08.00-10.00
Boden	Centrumtorget	22.9	08.00-10.00	Sveg	Torget	"	13.30-17.00
Luleå	Vid Landstingshuset	"	11.00-17.00	Orsa	Vid Konsum Domus	05.10	09.00-11.00
Töre	Vid Servich Backv 31	23.9	08.00-09.00	Mora	Gågatan	"	13.00-17.00
Haparanda	PRIX varuhus	"	10.30-14.00	Rättvik	Torget	06.10	08.00-11.00
Övertorneå	ICA	"	15.00-17.00	Hofors	Centrumtorget	"	13.30-17.00
Pajala	Soltorget	24.9	09.00-11.00	Sandviken	Gågat norra ändan	07.10	09.00-12.00
Vittangi	Folkets Hus	"	13.30-15.30	Östhammar	Östhammarstorget	"	14.30-17.00
Svappavaara	Konsum	"	16.00-17.00	Norråtlje	Billborgsg 8 v turistb	08.10	09.00-10.30
<u>Kiruna</u>	FolketsHuspark nr 10	25.9	10.00-18.00				

Från våra föreningar

”Västsvensk träff” i Kungälv

Den årliga västsvenska träffen där deltagarna från västra Sveriges demensföreningar samlas var denna gång i Kungälv den 17 april 2004, i strålände sol och med blommande lökväxter på Kvarnkullen i Kungälv.

Ordförande i Kungälvs demensförening **Britt Fredriksson** hälsade oss välkomna och berättade om föreningens arbete. **Eva Samuelsson** från Vuxenskolan fortsatte därefter att informera om samarbetet mellan Vuxenskolan och demensföreningen och vad Vuxenskolan kan bidra med.

Träffpunkt Blåmesen i Kungälv

Kerstin Olausson medlem i demensförening i Kungälv redogjorde för deras träffpunkt Blåmesen, som startade för ungefär 1 ½ år sedan. Den är öppen varje lördag mellan kl 11.00-13.00 och drivs av demensföreningen. Målet är att de demenssjuka skall få en trevlig stund och att anhöriga skall kunna gå ut och koppla av om de vill. I programmet ingår naturligtvis kaffeservering men också sång och musik eller filmvisning.

Britt Fredriksson hade en hektisk för-

middag då två av inbokade talare inte infann sig. Detta är en mardröm för varje arrangör men som Britt uttryckte det, blev det mycket bra: ”Tack vare goda vänner, som ställde upp med kort varsel.”

Dr **Anita Falks** föredrag om demenssjukdomarna var ett lärorikt och informativt inslag. **Ulla Arnholm** berättade om Kungälv i forntid och nutid på ett medryckande sätt.

Solveig Ek, verksamhetssekreterare för äldreomsorgen i Kungälv berättade engagerat om sitt förändringsarbete inom demensområdet. Det var allt från en nyinsatt demenssköterska, som stöd till biståndshandläggare och anhöriga till ett utbildningsprogram för all personal inom hemtjänst och demensboende.

Det finns planer på ett *demenscentrum* med olika nivåer på demensboende, dagvård och fler korttidsplatser. Det var mycket hoppgivande med en engagerad person som har samordnande funktion och därtill har visioner och handlingskraft att genomföra dem.

Eftermiddagen bjöd även den på en överraskning då Demensförbundets ordförande **Stina-Clara Hjulström** infann sig. Hon informerade bl a om

□ *Dagens höjdpunkt Mikael Anderssons föreläsning.*

Demensförbundets kampanj inför 20-årsjubileumet. Starten sker den 26 maj och fortsätter sedan ut över landet.

Fin underhållning stod **Lena-Maria Vinberg** för tillsammans med dottern **Matilda**. Det var visor om havet och Bohuslän så klart och passade väl in.

Programmet avslutades med dagens höjdpunkt **Mikael Andersson**. Mikael Andersson presenterades i TV-dokumentären som ”Armlös, Benlös Makalös” och makalös är han med sin humor, sin klokhet och sin fantastiska förmåga att se möjligheter i stället för problem och uppgivenhet. Därtill är han ödmjuk i sin framtoning. Hans rubrik var Tankens kraft – Att välja livet.

Han har trots sina funktionshinder lyckats välja livet och han vill inspirera andra att också våga pröva och försöka om och om igen. Utmaningar och utveckling leder till ett bättre liv. Det var många skratt och flera tårögda deltagare då han slutade. Vi hade fått många tankeställare att ta med oss.

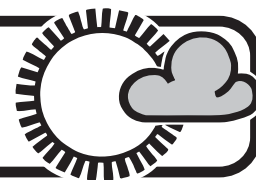
Tack Kungälv för en givande dag. Nästa år är Västsvensk träff i Ulricehamn.

□ *Britt Fredriksson ordförande i Kungälvs demensförening tar emot deltagarna till den ”Västsvenska träffen”.*

*Vid pennan
Ulla Josefsson*

Från våra föreningar

Informationskampanjen ”På väg mot god demensvård”
Arbetsgruppen träffas på Demensförbundets kansli för att planera
den riksomfattande husbilsturnén. Bilarna börjar rulla den 13 sep-
tember och återkommer till Stockholm den 8 oktober.

☐ Projektledare Anita Landén har ringat in den norra resrutten orter där
husbilen ska stanna.

☐ Fyra av landets föreningar är representerade i arbetsgruppen, Tommy
Jonsson (Sollefteå) Ruth-Maijde Rönngård (Göteborg) Anita Landén
(Örnsköldsvik) och Margareta Svensson (Nyköping).

Sollentuna

Sollentuna demensförening ordnar in-
tressanta *föredrag runt demens* höst-
ten 2004 för personal på dagtid och all-
mänheten på kvällstid med start den
14/9. Kunniga och kända föreläsare
finns på programmen.

Samtliga föreläsningar är gratis!!!

För upplysningar och anmälan kon-
takta Ann-Charlotte Frey, telefon 08-
63 101 70, mail

frey@bahnhofbredband.se.

Programmen finns på hemsidan

www.demensforbundet.se/foreningar/sollentuna

Västerås har fått ny lokal

Nu har vi äntligen fått en egen före-
ningsexpedition i Västerås Demens-
förening, efter att ha funnits i 15 år och
med ca 200 medlemmar.

Invigningen skedde i samband med
årsmötet, då Sten-Sture Lidén från
Demensförbundet klippte av bandet.

Lokalen är inrymd i Bäckbyskrapan,
ett före detta servicehus i västra delen
av Västerås. Där har även flera andra
föreningar sin samlingsplats. Vi har
även åter startat en samtalsgrupp. I
fortsättningen hoppas vi kunna be-
manna expeditionen några eftermiddag-
ar i veckan.

Den årliga resan gick i år till Dalarna
lördagen den 14 augusti. Ungefär 45
medlemmar deltog och resan gjorde
första stopp för förmiddagsfika i Säter
på Jansson Café, som är inrett med
nostalgiska 50-tals saker.

Slutmål för resan var Tällberg, där
medlemmarna först fick se ett bildspel
om konstnärinnan Stina Sunesson i
Klockargården, där sedan lunch avåts.
Därefter fritt att besöka hantverks-
butiker och njuta av den sköna utsik-
ten över Siljlan. Strålande solsken hela
dagen!

Kerstin Lundell
v. ordf. Västerås demensförening

Doktorn har ordet

ÄNTLIGEN!

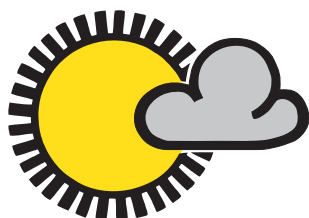
Hör i bilradion i ett tal av fp-ledaren Lars Leijonborg att äldrevårdens nödrop, som pågått ända sedan ÄDEL-reformen infördes, äntligen nått åtminstone någon av våra politiker.

Nu förefaller man äntligen inse att äldrevården behöver mera resurser. Men steget från insikt till handling kan vara långt. Skall bli intressant att se hur prioriteringen kommer att se ut.

– *Hej, jag är hemma nu!*

Kalle som har en mild demens och bor på vårt äldreboende, kommer åter från sjukhuset med taxi. Det är lördag eftermiddag och Kalle är fortfarande klädd i sjukhusskjorta och har en kvarglömd kanyl i armen.

– *Hej, vem är du? Bor du här?* frågar den från bemanningsföretaget för dagen inhyrda sjuksköterskan. Hon har aldrig träffat Kalle förut. Kalle kommer tack och lov tillbaka till äldreboendet (ÄB). Vi är tacksamma

**Ge ett bidrag till:
Demensförbundets
Utvecklingsfond**

Pg 25 92 53-3

□ *Artikelförfattaren Cathérine Ewalds Viotti är Geriatriker vid Bergshamra Vårdcentral i Solna.*

för att Kalle inte bett taxichauffören köra honom till hans tidigare adress och sedan blivit avsläppt där. Kalle kommer tillbaka utan ett behandlingsmeddelande som beskriver vad han behandlats för och hur man tänkt hans uppföljning. Kalle har med sig en delad dosett, men ingen aktuell läkemedelslista. Ingen har heller rapporterat att han skulle komma tillbaka. Idag är det lördag, ÄB's doktor kommer först på tisdag. Vem har ansvar för att Kalle får rätt medicin?

Kalle duperar ofta sin omgivning. Vi vet att det kan vara svårt för omgivningen och de anhöriga att förstå att en person är demenssjuk, det syns ju inte alltid utanpå. Isynnerhet som man vid en mild demens kan vara mycket socialt välbevarad. Men man skulle ju önska att åtminstone de på sjukhuset skulle förstå att om man idag bor på ett ÄB, är man vanligtvis i behov av hjälp med det mesta.

Vårdplanering skall ske

Vårdplanering *skall* ske före utskriv-

ning och vid tveksamheter *skall* utskrivande läkare inför övertagandet kontakta den läkare som ansvarar för ÄB. Alltför ofta återkommer den boende med ett ofullständigt behandlingsmeddelande där det saknas både planerad uppföljning för nyinsatta läkemedel och för fortsatt behandling. Man har, t ex efter ett lårbensbrott, satt in nya smärtstillande läkemedel. Läkemedel som bör sänkas efter några dygn. Detta för att undvika överdosering, förvirring eller risk för nya fall.

Vi vet också att demenssjuka kan vara särskilt känsliga för läkemedel. Många återkommer med en diger läkemedelslista. Vi har sett exempel på 90-95-åringar som knappt längre kunnat svälja men som återkommer med 10-15 läkemedel.

Att utskrivningarna inte är fullständiga medför också mycket extraarbete för ÄB's läkare.

Tid som vi skulle kunna använda

Doktorn har ordet

bättre. Vi vet att pressen på sjukhusläkarna är stor, men tidspressen på en läkare som arbetar på ett ÄB kan vara ännu större.

Kunskap om läkemedlen försämras

Att de boende numera, för det mesta, har APO-doser (=från apoteket färdigdelade påsar) medför också att sköterskornas kunskap om läkemedlen försämras.

I vår kommun, är det också så att sköterskor och läkare har separata dataprogram och därför ej heller har direkt tillgång till varandras information. Med tidigare pappersjournaler kunde vi på någon sekund ta reda på hur t ex natten varit, för en boende. Nu saknas denna information många gånger helt och hållet. I bästa fall kan vi få den i tredje hand. Dataprogrammen är så långsamma och användarkunskapen så låg, att det inte finns tid att gå in och kontrollera alla de uppgifter vi skulle behöva vid en rond.

De boende är idag betydligt sjukare än de var för 5-10 år sedan samtidigt som läkartätheten är betydligt lägre. Tid är en ständig bristvara. 4 av 10 i vården är helt utbildade för sin uppgift. Att försöka hinna med utbildning av personal, ofta med dålig kunskap i svenska språket, samtala med anhöriga, orimliga förväntningar, onda samveten, all stress och alla otillräcklighetskänslor hos både anhöriga, personal och doktor skulle kunna bli en ond spiral om inte arbetet med de gamla gav så mycket tillbaka.

Min erfarenhet är att vården av de boende underlättas, för samtliga parter, om behandlande läkare är lätt tillgänglig för direkta frågor, ibland klagomål. Kan jag inte svara direkt kan jag ju alltid be att få återkomma så fort det är möjligt.

Jag träffar dagligen engagerad, positiv, trevlig och varm personal med

klar iver till att vilja göra ett gott arbete och att lära mera. Tidspressen sätter ofta hinder i vägen. De otrevliga är i klar minoritet, men bör uppmärksammas så snart det går.

Ett stort problem kan ibland vara dålig kunskap i svenska språket som kan medföra missförstånd. Har inte räknat hur många nationaliteter som just nu finns bland alla mina arbetskamrater, men redan sköterskorna på två ÄB är från sju olika länder. Äldrevården är idag en mångkulturell verksamhet och vi lär av varandra. Utan invandrarna upphör äldrevården, åtminstone i vår kommun.

Guldkant på tillvaron

Under min semester läste jag i DN 040707 om en sjuk kvinna i Bromölla kommun som nekats hjälp av hemtjänsten med att rulla upp sitt hår. Att få känna sig fräsch och fin i håret kan vara att få en liten guldkant på tillvaron. Att få känna sig litet som man gjorde förr. Detta kan kanske vara svårt för dagens generation att förstå, då nutida frisyrier mest förefaller att, för oss litet äldre, vara i total avsaknad av kam.

Ser sedan i SvD 040714 att kvinnan vunnit "striden om papiljotterna" i Göteborgs kammarrätt, som slagit fast att papiljottrullning bör kunna ingå i hemtjänstens göromål. Som geriatriker kan jag bara gratulera till denna bedömning. Sunt förnuft förefaller inte helt ha försvunnit.

Har också läst Anna Bäséns utmärkta bok "Vem skall ta hand om mamma? Min dagbok ifrån äldrevården".
LÄS DEN!

Kan intyga att det mesta som står i den har jag också sett eller upplevt under mina c:a 20 år i äldrevården. I den står bl a "Att hjälpa människor som är så sjuka att de inte förstår att de behöver bli hjälpta, och som dessutom slåss, kräver stort tålamod."

Våld mot personalen är relativt vanligt. Vi behöver alla få mycket mera information om vad demenssjukdom innebär. Kraven och förväntningarna på den demens sjuka får inte bli större än förmågan. Bli kraven för stora kan de leda till ökad våldstendens, stress och oro hos den drabbade.

I samma bok säger också Stina-Clara Hjulström:

"Förbättringar behöver inte alltid kosta stora pengar. Att satsa på cheferna i äldrevården lönar sig. Äldrevården behöver goda chefer som arbetar på golvet, som har ett tydligt ansvar, är det goda exemplet och bryr sig om personalen. Då skulle inte vanvård förekomma. Vårdpersonalen behöver vara tillräckligt många, de behöver utbildning samt tid för samtal och eftertanke kring arbetet. Demensvård är långsamhetens vård."

"Vi kan inte göra stora saker – bara små saker med stor kärlek".

citat Moder Theresa

Cathérine Ewalds Viotti

Geriatriker

Bergshamra Vårdcentral, Solna

**Det är värt
vilket pris som helst
att få se en slocknad blick
lysa upp på nytt,
få se ett leende tändas
hos den som tycktes
ha glömt att le,
få se tillit
vakna på nytt
hos den som inte lägre trodde
på något
eller Någon.**

Ur "Tusen skäl att leva"
av Dom Helder Camara

Dagverksamhet för demenssjuka personer ur deltagarnas perspektiv

”Ibland försvinner det precis. Allt är svart och ja vet knapast vad jag heter och ännu mindre var jag är. Det är bara att bita ihop och försöka ta det lugnt”.

Denna studie, som är en D-magisteruppsats, gjordes i syfte att ta reda på hur demenssjuka personer upplever sin dag på en dagverksamhet. Sexton personer med demensdiagnos, mellan 16-92 år, intervjuades. Till denna forskningsstudie har Demensfonden gett stipendier.

Flera forskare använder ett speciellt screeningtest, MMSE, för att kunna avgöra vilka demenssjuka som anses kunna delta i intervjuer. Ett poängtal på 17-18 av 30 möjliga har ofta använts som en gräns. Det som bl a skiljer denna studie från andra liknande är att MMSE-testet gjordes efter intervjun. Det visade sig att sex av deltagarna hamnade under 17 poäng men kunde trots det, mycket väl formulera sina tankar och funderingar.

Av studien framgår att, hur dagen upplevdes styrdes av flera faktorer; som färdtjänsten, svårigheter med praktiska saker, attityder från andra och personalens bemötande. Många hävdade att självmant skulle de aldrig ha sökt sig till dagverksamheten, utan de trodde ”att någon annan” styrte med det. Personalen fick övervägande bra omdöme.

Någon tyckte att hon fick en knut i magen när hon skulle åka dit för att en av personalen var så hård och krävande. Andra påpekanden var bl a att personalen valde ut vissa delar när tidningen skulle läsas, dödsannonserna lästes inte, man kände sig inte tagen

på allvar, man blev utpekad av omgivningen som tokig och mindre vetande. Skamkänslor och vanmakt löpte som en röd tråd genom intervju-svaren.

Beträffande önskemål om innehållet på dagarna, visade det sig vara många som ville syssla med något helt annat än vad de nu gjorde. Göra något ”vet-tigt”, något som gav resultat.

Mina slutsatser

Mina slutsatser efter att ha tagit del av ”önskelistan” är, att det kanske är dags att ”kavla upp ärmarna” och börja tänka i nya banor. Börja fråga deltagarna i större utsträckning om vad de vill göra och ge meningsfull och aktiv sysselsättning utifrån den enskildes förutsättningar. Hur ska vi kunna göra detta?

Funderingar och eventuella lösningar

- Införa ”vårdplanering” för varje deltagare med regelbunden utvärdering.
- Återkommande samtal om situationen och önskemål både med den demenssjuka och anhöriga. ”kvarssamtal” och regelbunden utvärdering.
- Deltagarna ska ha tillgång till någon person som de känner förtroende för, för att kunna samtala om sitt liv och sina bekymmer.
- Speciella inriktningar på de olika dagverksamheterna.

Samarbete, nyckel till lösning

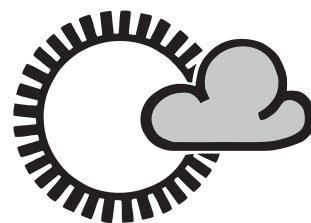
De allra flesta önskemålen från ”gästerna” kan sorteras under individuella behov. För att kunna tillgodose de behoven krävs nya tankegångar och andra lösningar, än de vi arbetar med

idag. Med hänsyn till den begränsade ekonomin som råder i kommunerna är det viktigt och nödvändigt med samordning av de befintliga resurser som dagverksamheterna råder över. Fördelarna är många om vi lyckas med samarbete. Det kan t ex kanske leda till olika lösningar angående de ”svåra fallen” dvs svåra beteendestörningar hos gästerna som kräver en personal, demenssjuka med samma intresse kan träffas och utöva aktiviteter, handledning för personalen kanske kan samordnas.

Jag vill avsluta med att återge ett samtal mellan en demenssjuk man och en av personalen som jag hörde på en dagverksamhet där en av intervjuerna ägde rum.

- Snälla kan du hjälpa mig?
- Vad vill du ha hjälp med Kalle?
- Kan du hjälpa mig att bli människa igen?

*Bertha Ragnarsdóttir
Hälsouniversitetet
Linköpings universitet.*

Ge ett bidrag till:

**Demens-
fonden**

Bg 900-8582

Pg 90 08 58-2

Kalmardokumentet 2004

Den stora nordiska demenskonferensen i Kalmar 3-5 juni samlade 120 deltagare från alla nordiska demens- och alzheimerföreningar. Vid mötet antogs ett dokument, det andra Kalmardokumentet, innehållande 10 punkter. Dokumentet riktar sig till regeringarna i de nordiska länderna och Nordiska rådet. Hela dokumentet finns på Demensförbundets hemsida www.demensforbundet.se Det första Kalmardokumentet antogs vid en nordisk konferens i Kalmar 3-5 juni 1999.

Uttalande från Demens- och Alzheimerföreningarna i Norden:

- * Riktlinjer för personaltäthet måste finnas. En tydlig vårdfilosofi på etisk grund är nödvändig.
- * De nordiska länderna måste skapa handlingsplaner för att ge patienter med demenssjukdom och deras anhöriga rätt till god livskvalitet med beaktande av fysiska, psykiska, sociala och existentiella dimensioner. Detta skall ske i samverkan med patient- och anhörigorganisationer.

- * Samhällsinformationen om demenssjukdomar måste förbättras.

Pehr Löf, Riksdagsman i Finland och medlem i Nordiska rådet hade tagit initiativ till ett medlemsförslag om en

samnordisk satsning på demensproblematikens område. Förslaget ledde till en rekommendation till de nordiska regeringarna. Pehr Löf berättade om de initiativ som tagits därefter.

Sten-Sture Lidén

□ Konferensdeltagarna fick träffa tidstroga pigor i 1500-talskläder ute på Kalmar Slotts borggård.

Pressmeddelanden

Kjell Asplund ny generaldirektör i Socialstyrelsen 1 juni 2004

Kjell Asplund är sedan 2003 överdirektör vid Socialstyrelsen. Han har tidigare varit professor i medicin vid Umeå universitet och överläkare vid Norrlands universitetssjukhus. Han har också varit styrelseordförande i SBU, Statens Beredning för Medicinsk Utvärdering. Han har varit engagerad i utvecklingen av svensk och europeisk strokevård och haft en rad internationella uppdrag inom hjärt- och kärlområdet.

*Från Socialdepartementet
2004-04-22*

Avtal om samverkansformer mellan sjukvården och läkemedelsindustrin

Landstingsförbundet och Läkemedelsindustriföreningen (LIF) har skrivit ett avtal gällande från 1 juli 2004, om regler för läkemedelsföretagens information till och utbildning av sjukvårdens personal. Avtalet säkerställer klara spelregler som innebär att industrin får fortsatt möjlighet att ge produktinformation, terapiinriktad utbildning och att anordna vetenskapliga sammankomster.

– Det som är speciellt roligt med det nya avtalet är att det öppnar för ett konstruktivt framtida samarbete där industrin och sjukvården tillsammans ska ta fram utbildningar som motsvarar vårdens behov, säger Richard Bergström VD i LIF.

Från LIF 2004-06-11

Förbundsnytt

13 sept – 8 okt

pågår Demensförbundets informationskampanj "På väg mot god demensvård" med ett stort antal aktiviteter runt om i landet. Se sidorna 8 och 9.

Vill du bli medlem?

Som medlem får du:

Demensforum (Demensförbundets tidning) 4 nr/år. Anhörigboken – med information och praktiska råd. Råd, stöd och hjälp. Möjligheter att i gemenskap med andra påverka och förbättra demenssjukas och anhörigas situation.

Anmäl ditt intresse via hemsidan eller ring oss 08-658 52 22.

Demensförbundets adress:

Drakenbergsgatan 13, nb
117 41 Stockholm
tel 08-658 52 22, fax 08-658 60 68
e-post: rdr@demensforbundet.se
hemsida: www.demensforbundet.se
Postgiro 25 92 53-3.

Är du anhörig?

Har du frågor?

Demensförbundet
har telefonrådgivning

rikstäckande:

0485-
375 75

Demenslinjen

lokalt:

Se telefonkatalogen, rosa delen, under rubriken Alzheimers sjukdom, eller Demensförbundet/demensföreningen.

Demensförbundets skrifter

DemensForum

Pren. på förbundets tidning 4 nummer/år. Pris 150:– (med porto)

Bra Dag ger God Natt

Dagvårdens betydelse för människor med demens. Pris 60:–

Att handleda inom demensomsorgen

Hur man kan använda den "jagstödjande metoden". Pris 90:–

Berättelsen om Morbror H

En bok om demens för barn i åldern 9-12år. Pris 70:–

Trädgård – en möjlighet i all vård

Hur man skapar en stimulerande utemiljö inom vården. Pris 90:–

Anhörigboken

En skrift med information och praktiska råd. Pris 90:–

Studiehandledning till Anhörigboken. Pris 50:–

"Fråga på" (ny omarbetad)

Diskussions- och studiematerial kring demensfrågor. Pris 90:–

Demenssjukdomen

Lätfattlig och saklig kunskap om olika demenssjukdomar. Pris 60:–

Den lilla boken om demens

För dig som är anhörig, närstående eller arbetar med demens. Pris 80:–

År med Maria

Att leva nära en demenssjuk. En bok av maken Richard Larsson om deras livssituation. Pris 200:–

Maria vill fara hem

Fortsättning på "År med Maria" där hustrun blir sämre och flyttar till ett gruppboende. 150:–

Glömska – kan vara en sjukdom

Enkel information om demens på sju olika språk (arabiska, bosniska, engelska, persiska, serbiska, spanska och turkiska).

Broschyr 20:–, ljudband 20:–, videofilm 50:–

Videofilm

Se mig som jag var

Enkel och lätfattlig undervisningsfilm om demens, 30 minuter 450:–

(Porto och emballage tillkommer för leverans)

Forskning om Alzheimer och andra demenssjukdomar behöver mera resurser!

Stöd Demensfonden bg 900-8582 pg 90 08 58-2